

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

*Павленко О.,
студентка 61 групи*

В.О. СУХОМЛИНСЬКИЙ ОЧИМА СУЧАСНИХ ДІТЕЙ

Найчастіше з прізвищем Василя Олександровича асоціюються уроки мислення серед природи, виховання любові до неї. Проте, оцінка педагогічної діяльності видатного вченого в цьому напрямку є однобічною, оскільки відображає далеко не всі грані його майстерності. Зокрема, одна з центральних тем творчості В.О. Сухомлинського, культ матері, викликає значне зацікавлення в контексті формування підґрунтя моральності дітей молодшого шкільного віку.

Книга "Серце віддаю дітям" вичерпно ілюструє значення культу матері в Школі Радості вченого-педагога. Нам вдалося усучаснити дану проблему за рахунок впровадження експериментального проекту в Павлівській ЗОШ І-ІІІ ступенів та Чернігівській ЗОШ І ступеня №25, яка працює за системою В.О. Сухомлинського. Для цього нами було розроблено та апробовано на базі цих шкіл дидактичний посібник, що складається із різноманітних за тематикою оповідань В.О. Сухомлинського.

Специфікою даного посібника є те, що діти мають можливість висловити письмово свої враження від прочитаного, вдосконалюватись у знаходженні головної думки твору, а також ілюструвати самостійно книгу.

Найбільш цікавим для аналізу даної проблеми є оповідання „Сива волосинка”. Запитання, підібрані до нього, актуалізують моральний досвід дітей, спрямовані на прогнозування. (Як ти вважаєш, що відповіла мама? Чому? Як би ти повівся на місці Михайлика?)

Порівняльний аналіз робіт дітей показав, що більшість Павлівських школярів, на відміну від Чернігівських, відповідаючи на запитання, вдаються до прямої мови. Відповіді дітей є емоційнішими, глибокими: „Я вважаю, що мама відповіла: Посивіє, сивочку, волосинка, тому, що ти можеш впасти з тієї товстої гілки. Тобі буде боляче, а мені вдвічі” (Альона С., 4-Б кл., с. Павлиш). «Хоч на якій гілці він сидітиме, ніхто не знає надійна вона чи ні, і що може статися» (Руслан К., 4-Д кл., м. Чернігів).

В основному, відповіді дітей свідчать про те, що вони добре розуміють своїх мам, можуть передбачити їх реакцію, не приховують свою любов та повагу до них: «На місці Михайлика я б слухала свою маму. Не лазила б по деревах і не заставляла б маму хвилюватися. Щоб мама була радісною» (Альона С., 4-Б кл., с. Павлиш). „Потрібно не засмучувати, не змушувати її хвилюватися, щоб у неї не боліло серце, не сивіло волосся” (Юлія К., 3-Д кл., м. Чернігів).

Учні не просто цінують почуття своїх матерів, але й бажають бути їм корисними: «Я б не залазив більше на високе дерево, а краще допоміг би мамі в чомусь» (Михайло К., 4-Б кл., с. Павлиш).

Малюнки, висновки, зроблені з прочитаного при визначенні головної думки оповідання обґрунтовують істинність того факту, що культ матері не втратив свого значення як для Павлиської, так і для Чернігівської шкіл: «Маму треба берегти, слухати, любити, не хвилювати, щоб вона була здорова і красива» (Альона Р., 4-А кл., С. Павлиш). «Від наших вчинків залежить здоров'я і життя наших матерів» (Марина К., 3-Г кл., м. Чернігів).

Можемо з впевненістю сказати, що традиції, закладені ще В.О. Сухомлинським – основа Школи Радості в с. Павлиш, продовжують утверджуватися, сприяючи розвиткові високоморального покоління, орієнтованого на відкритість, взаємодію із суспільством. Відчутним є також вплив педагогічної парадигми В.О.Сухомлинського на діяльність Чернігівської ЗОШ I ступеня №25, що простежується у світоглядних орієнтаціях учнів цієї школи.

Звертаючись безпосередньо до експериментальних даних, підкреслимо, що читаючи та аналізуючи оповідання В.О.Сухомлинського, діти розкривають свою думку у всій її багатоманітності. Змістове наповнення та актуальність обраних тем стирають часову межу між добою, в яку жив і творив педагог та сьогоденням.

Література

1. Павленко О.В. Погляди В.О.Сухомлинського на трудове виховання учнів у контексті сучасності // Педагогічні ідеї В.О.Сухомлинського: погляд крізь роки: Збірник наукових статей. / Заг. ред. С.В.Завацький, С.Я.Суярко – Чернігів: ЦНТІ, 2004. – 176 с., с. 77-79.
2. Павленко О.В. Актуальність ідей В.О.Сухомлинського в системі морального виховання молодших школярів // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість. – К., 2003. – Т.3. – С. 183-186.
3. Сухомлинський В.О. Казки школи під блакитним небом. – К.: Радянська школа, 1989. – 191 с.
4. Сухомлинський В. Сердце отдаю детям. – К.: Радянська школа, 1984. – 288 с.

*Мельниченко О.,
студентка 35 групи*

МОРАЛЬНИЙ ІДЕАЛ СУЧАСНИХ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Проблема ідеалу одна з провідних в древній релігійній, філософській, психолого-педагогічній думці. Прагнення до ідеалу – це прагнення до досконалості, до довершеності. Ідеал являє собою взірць, модель досконалості, модель морально сформованої особистості. [1, 22]

Є, добре відомі в віковій та педагогічній психології, особливості періоду ранньої юності, які виявляються в схильності обговорення свого ідеалу, в активному пошуку героя для повторення.

Образ іншої людини грає важливу роль в формуванні особистості. Через іншу людину легше навчитись впізнавати та розуміти самого себе. Образи, які живуть в дитячому оточенні, пов'язані з принаймні двома моментами: сфера спілкування з реальними людьми і культурним контекстом [2, 47].

Згадуючи розповіді дідусів – бабусь, в пам'яті малюються образи мужніх і сміливих воїнів-захисників рідної Вітчизни. А наші батьки виховувались на цих ідеалах.

Якими ж ідеалами керуються сучасні молодші школярі? На кого мріють бути схожими? Яке коло їх інтересів?

Сучасному школяру важко уявити своє існування без телевізора, комп'ютерних ігор.